

26.81x35.44	31	עמוד 14	ידיעות אחרונות - 24 שעות	24/07/2012	1-32999991
הקריה האקדמית אונ - 22640					

"תעזרו לנו
להתניע את זה".
חרדים לומדים
בירושלים

בזמן שהמלחמה על השוויון בנטל
בעיצומה ובכנסת מחפשים תחליף
לחוק טל, צומחת מלמטה מהפכה
שקטה: מאות סטודנטים חרדים
לומדים לתואר אקדמי בשלוחה
הירושלמית של הקרייה האקדמית
אונ. כ־350 עורכי דין ורואי חשבון
חרדים כבר בשוק העבודה. "זו
הזדמנות לשנות את המציאות"

סביב הומה הסעה. חילונים מחד
וחרדים מאידך מצחצחים חרבות,
ועל השולחן כבר מונחת הצעת
חוק חלבית שאמורה להחליף את
חוק טל. בתקופה כזאת, כשהי
צהרות לוחמניות נשמעות משני עברי המתרס,
נדירים הם הסיפורים שעשויים לגרום נחת לשני
הצדדים. כזה הוא סיפורו של הקמפוס החרדי
בירושלים.

בשקט בשקט, כמעט מתחת לרדא, נקבעות
בשנתיים האחרונות עובדות בשטח. 195 חרדים
כבר חובשים בימים אלה את הכובע המרובע
ומצטרפים ללשכת עורכי הדין. בשבועות הק
רובים יצטרפו ללשכת רואי החשבון 134 חרדים
וחרדיות, שחלקם התמחו גם במינהל עסקים.
במשלה רואים בהם את ראש הגשר שיסחף
אחריו את המסה החרדית הגדולה, ונראה שגם
בחברה המסוגרת יש לא מעטים שמתפללים
להצלחת הקמפוס החרדי של הקריה האקדמית
אונ.

בינתיים נראה שהתפילות שלהם נענות. לקי
ראת השנה הקרובה נרשמו כבר יותר ממאתיים
תלמידים – זינוק משמעותי – ומספרם צפוי
לעלות עוד בחודשים שנתרו, במקביל למסלול
משפטים לנשים שעתיד להיפתח. רוחות הזמן
והמניע הכלכלי חזקים כנראה מכל הרגל חבי
רתי. קבלו הצצה אל אחד המפעלים החשובים
בדרך לשינוי פני החברה החרדית ושוק העבודה
בישראל.

גדר ההפרדה

יום שני בערב, בגן הטכנולוגי מלחה. מאחורי
חלונות הענק הירוקים בבניין מספר 8 הלימור
דים בעיצומם ובמסדרון הרחב אין מקום לסיכה.
סטודנטים לחוצים מתרוצצים אנה ואנה, צעקות
מתערבלות באוויר. ספרי לימוד מועברים מיד ליד.
אחרי הכל, צריך להשלים שנים של חוסר בלימודי
ליבה. "רבותי, היכנסו בבקשה לכיתה", קורא אחד
המרצים מפתח הדלת. "דקה, בבקשה", עונה אחד
הסטודנטים. השמש כבר אוטוטו שוקעת, ויש מי
שעדיין לא התפללו מנחה.

רק דבר אחד לא מצאנו באותו ערב: סטודנטיות.
"הבנות לומדות ביום נפרד", מסביר עו"ד משה
שמעוני, מנכ"ל הקמפוס. "אנחנו מקפידים על ימי
לימוד נפרדים כדי שזה לא ימנע מאף תלמיד או
תלמידה לרכוש השכלה. מעבר לכך מרצות לא
מלמדות בנים, ורק מרצים נשואים מלמדים בנות.
יש גם בקרת ספרים בספרייה כדי שלא ייכנס פה
חלילה משהו לא ראוי, והאינטרנט במחשבים עובר
עם תוכנת סינון".

אנחנו נכנסים עם משה לכיתה לימוד ופוגשים
47 עורכי דין בהתהוות. "הציבור החרדי נמצא
בנקודת זמן מכריעה", מסביר אחד הסטודנטים.
"כרגע הוא בוחן את עצמו ומחליט לאן פניו מו
עדות ואם ברצונו להשתלב בקהילה כמו שקורה
בחו"ל. אנחנו כבר החלטנו". סביבו מורגשים הנהוגי
הסכמה. המילה סטודנט, הם אומרים, הופכת אט אט
למקור גאווה.

מאיד פינקלשטיין, נשוי ואב לארבעה בן 32
ממוריעין עילית, ויוסי אטינגר, בן 28, נשוי פלוס
שניים מירושלים, הם מהמצטיינים. מאיד עובר
מגיל 26, אז עזב את הישיבה שבה למד. "יצאתי
מהישיבה בשביל לפרנס", הוא אומר. "רק עכשיו
אני יכול גם ללמוד במקום שמתאים לי וגם
לעבוד".

יוסי הצטרף לשוק העבודה למחרת יום נישואיו.
גם אותו האילוץ הכלכלי הכריע. "עברתי בעבודות
של חרדים – נהג, עוזר, רכרים שאי אפשר להגיע
איתם רחוק", מסביר מצטיין הדיקן הטרי. "לא
יכולתי ללמוד כי לא ידעתי כמה זה אחד ועוד אחד.

תורת העבודה

עקיבא נוביק | צילום: אלכס קולומויסקי

7-33000001	24/07/2012	ידיעות אחרונות - 24 שעות	עמוד 14	32	13.97x36.43
הקריה האקדמית אונ - 22640					

מה הם היו אומרים: "כישרונות טבעיים כמוהם כצמחים פראיים; הם זקוקים לגיזום על ידי הלימודים" | פרנסיס בייקון

**המייסד, רנן הרטמן:
"אלפיים הבוגרים הם
הוכחה לכך שכשהציבור
החרדי מרגיש לא מאוים,
ושבוים לו מסגרות
מכובדות, הוא מצביע
בצורה עניינית ברגליים"**

עם הגידול המסיבי של החברה החרדית. אנחנו רואים שהם יוכלו להשתלב."

לדברי הרטמן ישנו קשר הדוק בין הקמפוס שאנחנו יושבים בו לבין סערת נטל הגיוס. "אלפיים הבוגרים שלנו הם הוכחה ניצחת שכי שהציבור החרדי מרגיש שלא מאיימים עליו, ושבוים לו מסגרות מכבודות, הוא מצביע בצורה עניינית ברגליים", הוא אומר. "אם מישו חושב שהציבור החרדי יגויס באיומים וקנסות, הוא פשוט לא מבין."

את "גרולי הרור" החרדיים שמעוני מכיר בעזרת קשריו מימי משרד הדתות וקרבתו לרב עובדיה. בעזרת כושר שכנוע הוא מוציא מהם הסכמה למסלולים שהוא משוק. לרבריו הבעיה שלו כרגע היא בעיקר תקציבית. "המדינה לא עוזרת מספיק", הוא מתלונן. "אני מוצף בבקשות לעזרה מסטודנטים שלא מספיקים גם ללמוד וגם לעבוד. כראי למדינה להשקיע בסטודנטים האלה, כי זו השקעה שעוד תחזור בריבית דריבית כשהם יסחפו את החברה החרדית למקום יצרני יותר. כשהם יהיו אקדמאים, אז ברור שגם הילדים שלהם יהיו אקדמאים וזו מהפכה חברתית. אבל סטודנט חרדי לא יכול לשלם עשרים אלף שקל בשנה ולקיים משפחה תוך כדי".

מאפס למאה

בחדר המדעים החדש של הקמפוס הרוב אינו חרדי. "זה אתגר עצום", אומר לנו רונן בר לב, המלמד חשבונאות. "מגיעות אליי בנות שפשוט לא למדו וחסר להן הרבה מאוד חומר, אבל הן מפתות על זה במוטיבציה. העבודה הרבה יותר מעניינת ככה, השאלות שלהן מאוד מתוחכמות וזה הופך את ההרצאה לאתגר. אני גם יודע להתחשב – למשל, מאריך לפעמים את ההפסקות כדי שיספיקו להתפלל. אנחנו הרי בוכים שחרדים לא עובדים. אז לי יש הזדמנות לשנות את המציאות הזו, וזה הסיפוק שלי".

לידו יושבים אלון שוסטר, מרצה למתמטיקה, ור"ר ליאור אמסלם – המנהל האקדמי. הם בונים תוכנית לימוד לתלמידים חדשים, שמגיעים עם ידע אפסי. "חלקם לא יודעים כמה זה שלוש כפול ארבע ועוד שתיים. או כמה זה עשר לחלק לשתיים", אומר שוסטר. "מצד שני", ממשיך אמסלם, "כף ללמד כיתה פה. יש להם תחושה שהם לומדים תורה חדשה. בתור מרצה אתה פוגש ים עיניים צמאות וסקרניות וזה נפלא. יש להם יכולת קליטה מדהימה. אנשים שהגיעו בלי לדעת את ה-ABC נהיים רואי חשבון או עורכי דין".

ביציאה ניגש אליי תלמיד ודוחף לי ליד כרטיס ביקור המעיד על משרד יחסי ציבור שהוא מקים. תלמיד אחר מספר במעלית על עסק קטן שהוא מפעיל בביתו ומתקשה להפוך אותו לחוקי. "תעזרו לנו", הוא אומר. "אין פה שאלה אם להיות חלק או לא. כבר החלטנו. עכשיו צריך שתעזרו לנו להתניע את זה." ●

עכשיו, עוד חצי שנה יש לי תואר. החשיבות של מכללה כזאת היא הרבה מעבר לתואר שאני אקבל. כל ההיבטים של השתלבות בחברה כרוכים יחד. הנה, תוך כדי הלימודים החלטתי מרצוני החופשי לעשות צבא והתגייסתי לשנה וארבעה חודשים במודיעין. החלטתי לעשות הכל כדי להגיע לאותה נקודה שבה נמצא חילוני בן גילי".

מאיר: "היום יש אמירה נגדנו שאנחנו לא עובדים. מצד שני קשה להתחרות בבוגר ישיבה. העובד החרדי הוא מסור, נאמן, חריף, וזה רק עניין של זמן עד שיתלוננו שאנחנו משתלטים על כל העבודות".

הקשיים של הסטודנט החרדי, מתברר, לא מגיעים רק מבית. "בתור סגן יו"ר אגודת הסטודנטים פה אני עוזר לחבר'ה למצוא התמחויות", אומר מאיר, "ולמרות שמשנה מנסה לארגן לנו התמחויות, רק מעסיקים בורדים מוכנים לקבל אותנו. אנשים שומעים 'חרדי' ומפחדים. הרי אנחנו מצטיירים בתקשורת בתור חבורת טפי-לים. אז למה שמישהו ירצה להעסיק עלוקה אצלו במשרד?"

בינתיים מתאספים סביבנו עשרות סטודנטים סקרנים. "רובנו לא מצליחים למצוא מקום להתמחות", הם אומרים. "מעסיקים פשוט לא מוכנים לפתוח לנו את הדלת". תלמיד עם זקן ופאות מאחורי אוזניו מספר: "הייתי בראיון ברשות המיסים. פרקליטה בכירה שם שאלה אותי על ההתחלה אם עשיתי צבא. לי, שעשיתי שירות אזרחי, פשוט אין סיכוי שם. לא ככה עוזרים לנו להשתלב בחברה". "אני רק מבקש לעבוד", אומר ראובן ביטון, "לא מבקש שתשימו מזוזות או תחזרו בתשובה".

למחרת באותה שעה המסדרון מלא בסטודנטיט למינהל עסקים, והאווירה רגועה בהרבה. רוב התלמידות, בוגרות סמינרים, חובשות פאה, חלקן במטפחת שמכסה את כל הראש. הרווקות הן מיעוט זניח כאן. "חיפשתי מקום שיאפשר לי לחוש בנוח להיות חרדית", מספרת פרידה, המשתייכת לחסידות גדולה. היא נשואה, לראשה פאה ולידיה שרוולים ארוכים אף שבחוף חם מאוד. "זה הולך ונהיה מקובל בעולם החרדי. הרי אצלנו האישה היא המפרנסת. אז המכללה מאפשרת לנו לפרנס בעבודות יותר מכבודות. אין מצווה לעבוד בעבודת אפורה ולהרוויח גרושים, להפך. כדי להוכיח שהלומדות אינן שוליים, היא מצביעה על אחת התלמידות שנכנסו לכיתה, בתו של רב הכותל שמואל רבינוביץ'. בכיתה הסמוכה, אגב, לומדת בתו של אריה דרעי".

דו קיום

הקמפוס נולד בכלל במוחו של איש חינוך חילוני – רנן הרטמן, מייסד ומנכ"ל הקריה האקדמית אונו. הוא רתם לעניין את עו"ד משה שמעוני (42), ששימש בעבר מנכ"ל משרד הדתות, ומקורב מאד לאריה דרעי ולרב עובדיה יוסף. שמעוני נשוי לנכדתו של הרב – חני בר שלום, בתה של הרבנית עדינה בר שלום שעומדת גם היא בראש מכללה לנשים חרדיות.

"מרן נתן את ברכתו", אומר שמעוני בחיך. "בכל מהלך משמעותי אני מתייעץ איתו, והוא בדרך בחום על המהלך. הוא כל הזמן מתעניין, ומוודא שאנחנו לא מוציאים בחורים מהישיבות אלא מעניקים הזדמנות למי שממילא לא לומדים אין תומך יותר גדול מהרב בלימודים כשהם לא באים על חשבון לימוד תורה. זה לא מקרה שהבת שלו והחתן שלה עוסקים בזה".

הרטמן החילוני הוא בנו של הפילוסוף דוד הרטמן. "יש כאן אמירה ברורה – רצון לשנות את המרחב הציבורי הישראלי בשנים הקרובות", הוא אומר בנחרצות. "הרי המרחב הזה הולך להשתנות